

Varno ni telici ali kravi prepogosto odrekati uplenenja. Vsled tega prerad zaspí v telici ali kravi nagon po plemenjenji. Ker se torej ne sme voditi telica k biku pred poldrugim letom, paziti treba, da se jej ne vzbudi ta nagon prerano. — Pred pravim časom bi se utegnil vzbuditi ta nagon, ako preveč občuje z junci; pa tudi od hrane je to odvisno: Ako bi dajali telici krompir ali fižol, preje se bode pojala. Pojanje vzbuja tudi žitno zrnje in konopno seme.

Ako je zaspal spolni nagon v telici ali kravi zarad tega, ker je nismo peljali k biku po večkratnem pojanji, dajmo jej zmletega žita ali pa konopnega semena. Mesto tega jej tudi pomaga $\frac{1}{2}$ merice (maselca) črnine z jajci ali pa $\frac{1}{2}$ kvintelja španskih muh s kruhom; pa tudi gorko mleko, kojega smo še le kar namolzli od pojajoče se krave. — Ostaje nam še: kedaj pa treba dati katerega omenjenih sredstev? Navadno se poja krava ali telica čez 28 dni drugič, tretjič itd. Treba nam je tedaj vedeti, kedaj se je zadnjič pojala. Od tega časa jej tedaj dajmo katerega omenjenih pripomočkov čez 25 dni; to bode najboljši čas, kajti pojanje traja 24 do 36 ur.

So tudi krave, koje se zarad predebelosti ne ubrejajo, n. pr. angleške kratkonožne krave, ki so jako debele naróde. Za take krave je pa najbolje, ako je začnemo slabeje pasti, ali pa jim damo $\frac{1}{2}$ funta Glavbarjeve soli. Tudi koristi, ako jo utrudimo, predno pride k juncu. V tem oziru hasni tudi, ako jej izpustimo kake 3 ali 5 funtov krvi, v razmeri namreč, je li večja ali manjša. Ako jej pa vse to nič ne pomaga, zredi jo za mesnico. —

Resno pa svarimo vsakterega, ki je pri oplemenenji nazoč, da naj ničesar ne skuša, ampak pusti sparjenju naravno pot. Gospodarjem pa priporočamo, živino pametnim, že priletnim pôslom v varstvo izročiti, ako že sami ne utegnejo nazočim biti. Slednjič opomnimo, da niti krave niti bika ni dobro precej potem napajati, ko sta se sparila.

Krompir za seme.

Zeló izciman krompir ni dober za seme, ker je že v kleti (zidanici) po nepotrebnem cimanji zgubil dosti moči, ktere potrebuje za razvitek v zemlji. Treba torej cimljenje zabraniti, kar dosežeš, ako za seme namenjeni krompir na suh, zračen kraj preneseš in ga nekoliko s živim apnom ali s stolčnim ogljem posiplješ, da se mu preobilna vlaga izleče. Skušnja uči, da je vél krompir za seme boljši nego po vlagi napet.

Zoper hišno gljivo drvojedko pomoček.

Dostikrat se vidi pri lesenih bišah in drugih stavbah gljiva drvojedka, ktera, ako les prevzame, ga razjé, da začne prhniti in razpadati.

Tej nezgodi se v okom pride, ako se gljiva, brž ko se zaplodi, odstrani in ono mesto, kjer je rasti jela, s petrolejem ali kamenim oljem namaže. (Iz „gosp. lista zagreb.“)

Dopisi.

V Mariboru, 4. sušca. (Nespodobne šeme.)

Pustni vtorek v Mariboru je pričal, da se je Nemcem in nemčurjem popolnoma posušila dovtipna žila, ter ne zmorejo zastareli kulturonosci drugih smešnic in burk več, kakor da kat. cerkev in njene naprave zasmehujejo, z blatom ometavajo. — Pustno noč imeli so v Götzovi dvorani ples v šemah. Prvi čedni „par“ sta bila našeman redovnik Gabriel in Ana Dunzinger. To je posneto iz pohujšljive zgodbe, ki je lani v Lincu v javno obravnavo zavlečena bila, ter so imeli liberalci tolik direndaj zoper redovnike in kat. cerkev. Razen liberalcev, kakoršnih tudi po Mariboru vse gomezi, vé ves drugi pametni svet, da je ono bablje popolnoma prismoda, in zoper čast. redovnika podkupljeno bilo. Liberalci dobro vedé, da se grdo obrekovani redovnik zastran tega, kar se v spovednici godi, zagovarjati ne more, so dosegli svoj namen: škandale vzbujati in kat. cerkev zasramovati. Preč. linški škof, druge najveljavniše osebe, zlasti pa izvrstni odvetnik očeta Gabriela, vsi ti so javno pričali, da je vsa umazana stvar od konca do kraja grda laž, in da je č. redovnik pravi vzgled pobožnosti in pravičnosti.

Ves omikani svet to vé, le mariborskim liberalcem ugaja nesramna laž! Tedaj prvi „par“ Gabriel in neumno bablje. Drugi prizor: več župnikov v šemah, katerim so kuharice bile tovaršice. Zastran te hinavščine ne zgubljamó besed, kajti če kde, velja tukaj: „Wie der Schelm, so denkt — und fühlst er auch!“ Tretji prizor: našeman Jezuit. Pravo maslo liberalnemu brezumju, ki se živi ob otrobih, katere mu vsakdan dvakrat poklada „N. fr. Pr.“ in trikrat na teden „Marburgerca“. — Četrty prizor: Trebušen kapucin, ki se nedostojno obnaša itd.

„Gospodar“ ni bil med temi „norci“, pa posnel je to iz „Mbg. Ztg.“, tedaj gotovo ne laže in ne pretiruje stvari. Mi le vprašamo: kje je bil to noč policijski komisar, da so se mogle tako nagujusna zasramovanja kat. cerkve goditi? To vprašanje je toliko bolj opravičeno, ker je javno zasramovanje cerkvenih naprav vsacega od države pripoznanega verstva prepovedano, in ker je mestni zastop v drugem slučaju, ko je namreč v nedeljo poprej policijski komisar od nekoga našemanca v svoji časti žaljen bil, prav junaško na noge se postavil in razžaljiveca zatožil. — Je mar policijski komisar Stiplovšek več vreden kot katoliška cerkev, čije naprave se smejo tako predrzno in hudobno zaničevati? V dvorani mestne hiše imate na steni sliko sedanjega knezoškofa. Vedite pa,

da javno zasramovanje cerkvenih oseb in naprav bije najvišemu pastirju najpred v obraz. Denite toraj nja sliko rajši raz stene, da bode doslednost med teorijo in prakso ali ladanjem!

— **Konjice**, dné 1. sušca. (Prošnja do svitl. cesarja in miniser Lasser.) Kakor je dunajski „Vaterland“ te dni poročal, taka se res tudi pri nas godi. Vlani blizo ob tem času se je naše kat. polit. društvo in nekoliko bližnjih občin pridružilo prošnji, katero je kat. konservativno društvo v Gradcu do svitlega cesarja sestavilo, naj bi na podlagi temeljnih členkov spravo in mir med narodi napravili. Nabralo se je nad 260 prošinj, večidel po nemškem Štajarskem. Te prošnje so se izročile svitl. cesarju letos, ko so prišle direktne volitve pred drž. zbor. Jako bi je motil, kdor bi mislil, da so take prošnje zastonj, češ, da jih na Dunaji pod klop vržejo. Narobe. Pred par dnevi dobi vrli slovenski župan J. Z. na T. v. od c. k. okrajnega glavarstva v Celji poziv, da mora 28. sveč. z vsemi občinskimi zapisniki priti pred sodnji stol sl. okrajnega glavarstva v Celje. Ubogi župan se napravi na pot z vsemi zapisniki in „pertakoli“, kjer le še ktereга najde. Spotoma si skrbno izprašuje svojo vest, v čem da bi se bila njegova občina pregrešila, da mora tako nagloma vse njene zapisnike tako daleč vleči? Ali vse duhtanje bilo je zastonj, nobene krivice ne najde nad njo. Z mirno vestjo stopi pred c. k. okrajnega komisarja K—y po imenu. Začne se zdaj dolgo zaslišanje ali „ferhër“.

Le poglobitna vprašanja tukaj posnamem. Komisar: „Ali je Vaša občina kedaj kakšno prošnjo do svitl. cesarja podpisala?“ Župan odgovori: „Dá. Kom. „Zakaj niste v „protokol“ tega zapisali?“ Župan: „Ker se dostikrat odborniki le ustmeno o marsičem zmenimo brez dolgih zapisnikov.“ Kom. „Odkod ste dobili to-le (pokaže prošnjo do svitl. cesarja) prošnjo? Župan se začudi, kako celjski uradniki prošnjo v roke dobijo, katero je občina do svitl. cesarja na Dunaj poslala! Žup. odgovori: „Iz Konjic“. Komisar: „Ali ste pa tudi razumeli, kar ste podpisali?“ Župan: „Česar ne razumemo, ne podpišemo“ itd. — Konečno komisar še županu razodene, da mora do 1. sušca c. k. namestniku o tem poročati, in ubogega slov. župana milostljivo izpusti. Kdo da bo županu pot in den povrnil, o tem pa sta pozabila se zmeniti.

Minister Lasser, ki je to podiskovanje okr. glavarjem naložil, se bo hudo opekel, če misli, da bodo naši župani svoje podpise preklicali ali utajili. Priprosta pamet podložnikov se poprašuje takole: Ako svitli cesar, kakor večkrat iz novin pozvedamo, prošnje prijazno sprejemajo, čemu se pa kmetskimi občinam hoče zabraniti, da bi ne stopile v prošnjah pred vladarja? — Da ni člen 19 drž. osnovnih postav, ki enakopravnost vsem narodom zagotavlja, maka vreden, tega smo se Slovenci že zdavno prepričali; zdaj nam hočejo še menda dokazati, da člen 11 tistih postav od

21. grud. 1867, ki vsem državljanom daje neomejeno pravico, peticije pošiljati do dež. ali državnega zbora ali celó do svitl. cesarja, ravno toliko velja! Le tako naprej!

Iz Rogatca, 2. sušca. — V „Tagesp.“ 22. febr. pripoveduje znani rogački šribar, da so neke nevesti na Slatini dušni pastir zavoljo storjene zaobljube devišstva poroko odrekli, da sta ženin in nevesta potem kar sklenila, v civilni zakon stopiti. — Vse to se je pa samo v zaspani glavi rogačkega dopisnika „Tagesp.“ vršilo. Da ne bo kdo naših rojakov mislil, bravši ono rogačko sánjo, da tu za doljno mejo res že kmetje sv. kat. cerkvi hrbet obračajo, in da že kar liberaluhom na njih evangeli prisegajo, naj povem, da na vsem ovem dopisu „Tagesp.“ ni drugzega res, kakor da je s črnolom na papir tiskan. M. B., poštna kmečka hči, sklenila je omožiti se, ker so se ji po smrti starišev rodbinske okolščine celó spremenile. Brez ugovora sta bila na oklic djana, in se je na dotično višje mesto za odpust pred leti storjene zaobljube pisalo. Došel je odpust o pravem času, in tolsti pondeljek bila je poroka pri sv. Križi; kakor že jezere drugih; ubogi dopisnik rogački pa še zmirom željno čaka napovedane civilne poroke, da si je že teden po pepelnici.

Eno pač je res, da je namreč eden notarjevih šribarjev očetu ženinovemu, zastran civilnega zakona nevednežu, posilil v roke umazan listič brez podpisa, češ, da naj gre z njim duhovnika s civilnim zakonom strašit. Gospodine! Mislite mar, da so dušni pastirji negodni otročaji, ki se ustrašijo že lažnjivega luknjastega klobuka na kolu? Mesto v 5 vrstah po 4 laži po svetu trošiti, in v ta nečeden posel še nas slov. mejaše rabiti, sedite raji k postavni knjigi, izbrišite si kalne oči, in čitajte postavo, da boste vedeli, kedaj je civilen zakon mogoč, da ne boste na sramoto stavili sami svojo nevednost, in ž njo še motili uboge kmete.

Kašljati pa boste morali še dolgo dolgo, preden pregovorite slov. katoliško ljudstvo, in ga vnamete za civilni zakon. Ako ste pa civilne poroke že tako nazarensko željni, si kaj lahko sami pomagajte: Oženite se tako po civilno sami! Ena taka „junfrava“, zato primerna nevesta, se bode vendar kje na božjem svetu našla. Če drugače ni, ponudite se v „Tagesp.“ za civilnega ženina, pa bo!

A. S. Od štirsko-ogrske meje. — Razglasil si dragi „Gospodar“ že marsiktero nesrečo, ki je le iz gole neskrbnosti staršev navstala ter ljudi svaril, naj posebno na otroke pazijo, da sami ali drugi škode ne trpijo. Pa tvoj svarilni glas pride le v maloktero hišo na kmetih in le prepogosto in prerado se nanj pozabi. Povzdigni toraj sopet svoj glas ter pokaži nemarnim staršem njih brezskrbnosti žalostni sad. Nedavno prestrašil učitelja M. in šolsko mladež v šoli na Kogi silen pok. Dim in smrad po smodniku učitelja kmalu

podučiti, da se je v šoli sprožilo — pa prehitro, in nekemu otroku na roki troje prstov, palec, kazalec in srednjak odstrelilo in tudi dlan jako poškodovalo. Otrok je naglo omedlel ino le po prizadevanji g. učitelja se zopet zavedel ter jokaje obstal, da je dobil, (kje, bode natančneje preiskava učila) patrono novijih vojaških pušek, ktero je pod klopjo z nohti praskal in se ž njo igral. Patrona se mu v roki razpoči ter revežu tri prste odtrga.

Starši! glejte žalosten sad svoje nemarnosti! Učitelji ne morejo in tudi ne smejo žepov učencem preiskovati, to naj bode vaša skrb in dolžnost. Ali kako rado se na vse to pozabi! Videl sem že sam, kako vojaki domu se vrnivši, domačim in ptujim, odraslim kakor nedoraslim razkazujejo vsakovrstne vojaške reči, n. p.: patrone, svinčnice, strelno pavolo i. t. d., ktere so skrivoma seboj vzeli, kar postava sicer oestro prepoveduje, ter na enake pogubne in nevarne reči premalo pazijo. Otrok, ki vse to vidi in sliši, želi stvar imeti, in če le priložnost najde, natihoma zmuzne, drugim kaže, daja, dokler se nesreča kaka ne pripeti. Koliko požarov, ki premožnemu kmetu imetje v nekterih uricah upepelijo ter mu beraško palico v roko stisnejo, bi izostalo, ko bi starši otrokom nedoraslim žveplenk ne puščali? Koliko očetov tobakarov pa svojim v srajčki za pečjo čepečim sinovom še pipo prižiga! Oj kolika neumnost in slepota!

Od male Nedelje pri Ljutomeru 25. sveč. V nedeljo 23. t. m. ob 3. popoldne je tukajšnje „bralno društvo“ imelo svoj občni shod, pri katerem so bile na vrsti sporočila društvenega delovanja, nova volitev i. t. d. Udov sošlo se je lepo število in sploh so se vdeležili odličnejši in gorkejši narodnjaki naše okolice. Iz poročila smo pozvedeli, da ima naša še mlada knjižnica že nad 140 raznih knjig, ter je društvo v preteklem letu 13 iztisov slovenskih časnikov imelo, kar vse kaže, da je dosedanji odbor bil marljiv in delalen. Ko se poročila izvršijo, govoril je A. B. o koristi in potrebi narodnih slovenskih društev, o njih delovanju i. t. d. Potem je sledela volitev novega odbora za 1873. Za prvosednika bil je enoglasno izvoljen g. A. Božič, za tajnika g. učitelj B. Zorman in za denarničarja g. A. Mihalič. Zatim je društvo izreklo vsem svojim dobrotnikom kakor dosedanjemu odboru svojo očitno zahvalo, in končalo z govorom g. M. o gospodarskih zadevah svoj dnevi red.

Potem smo imeli v gostilni g. H. prosto veselico, pri kateri so sledeli jedernati gospodarsko-narodni govori, razne napitnice, ter se pele lepe slovenske pesmi, za kar se društvo posebno g. učitelju in učiteljskemu pripravniku g. P. zahvaljuje. Še le ob 10. uri zvečer smo se zadovoljno a sicer težko ločili v srčni želji, še mnogo takih večerov dočakati.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Po 8dnevem prestanku so se gg. ustavaki 28. febr. zopet v državnem zboru sešli in volitev v delegacijo, ki začne 2. aprila na Dunaju svoje delovanje, dovršili, kakor so namreč mogli. Za Česko in Moravsko so le nemški ustavaki volili, za Tirolsko so le trije nazoči poslanci iz južne, italijanske strani volili in seer sami sebe, za Kranjsko je edini grof Thurn volil, tudi sam sebe; za Predarlško se ni moglo voliti, ker nobenega zastopnika v drž. zboru ni; Štajarci, Korošci in Istrijanci smo že bolj srečni, ker imamo v drž. zboru ustavakov na izbiro. Štajarsko zastopata v delegacijah: Rechbauer in Karneri, za namestnika so pa volili Brandstetterja (boste vidili, da postane naš Frice še minister!); Koroško bo zastopal Ritter, Istro Vidulič, Goriško Koronini, Tržaško Pascotini; vsak ima svojega namestnika. — Zanimivo je pa, da nista voljena ekselenci bivši minister Giskra niti ne Brestel, ki sta lani z Rechbauerjem in dr. Herbstom vojaškemu ministru Kuhnmu toliko križev delala.

Ker vojni minister Kuhn letos zopet 5 milijonov izrednih stroškov več od lani tirja, bodo ustavaki brez dvoma zopet se ustavljali in bilo je zares muhavo, da so vsaj Giskro in Brestelna doma pustili, da jim zaupanja „navzgor“ s svojim uporom preveč ne spodkopata. — Še nekaj druga muhavega so ustavaki napravili. V ustavnem odboru so namreč sklenili, da naj ima prihodnji, po direktnih volitvah sestavljeni drž. zbor pravico sklepati, ako je le — 100 poslancev nazočih, v gosposki zbornici pa konči 40. In da se jim denes ali jutre po kakej naključni ustavi ne spremenijo in gospodstvo jim ne izviže, so sklenili, da se ustava sicer z dvema tretjinama glasov spremeniti zamore, da je pa zadosti, ako je le nadpolovično število poslancev nazočih. Toliko jih, če bi začelo goreti, ustavaki vsak čas lahko vkupej spravijo; ker pa že zdaj čutijo, da federalistov tudi v prihodnjem drž. zboru ne bo, so postavili tako nizke številke, da zamorejo brez vseh drugih shajati in vladati s 100 glasovi, to je: menj kot s tretjino vseh poslancev, ki so jih sami določili. Je pa to zastop avstrijskih dežel in narodov? Upamo, da skoro zadoni glas: Pojte se solit!

V istem odboru je min. Unger odkritosrčno rekel, da se je pogajanje s Poljaci gledé direktnih volitev povsem razbilo. In to — mislimo — bode pobilo tudi volilno preuredbo. Državni zbor bode ob enem z delegacijami vred zboroval in menda še le meseca maja se sklenil, tako da dočakajo drž. poslanci na Dunaju velike razstave, razstavljalci in tuji gostje pa imajo še to veselje, da vidijo, kakošen da je ta avstrijsko-takrajlitavski, poldržavni zbor, v katerem je toliko — praznih stolov.